

REMISSVAR

Datum
2025-02-18Vårt diarienummer
KV 2023-20870

Justitiedepartementet

Komplettering av tidigare ingivet remissvar över betänkandet En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (SOU 2023:44); nu fråga om att i lag begränsa den tid som myndigheten kan hålla ett barn inlåst i avskildhet under dygnsvilan

Er beteckning Ju2023/01830

Kriminalvården har under det pågående regeringsuppdraget¹ närmare analyserat det förslag som lämnas i betänkandet avseende en begränsning om tio timmars inlåsning i avskildhet under dygnsvilan. Myndigheten delar, efter den interna analys som nu kunnat göras, inte utredningens uppfattning att tiden för inlåsning ska bestämmas till tio timmar.

Inledningsvis önskar Kriminalvården understryka att myndigheten i första hand vidhåller det som framfördes i tidigare remissvar; nämligen att genom en barnanpassad tillämpning av fängelselagens regler om gemensamhet och avskildhet skulle tiden för inlåsning för målgruppen 15–17-åringar kunna bestämmas av myndigheten själv.² Om det inte är möjligt att tillgodose en sådan inriktning i det vidare lagstiftningsarbetet bör i andra hand den tid som intagna barn får hållas inlåsta i avskildhet under dygnsvilan bestämmas till elva timmar, utöver den tid som krävs för att låsa in respektive låsa upp ett bostadsrum. Skälen till detta är följande.

Att låsa in vuxna intagna nattetid har historiskt motiverats av ordnings- och säkerhetsaspekter.³ Det är oerhört angeläget att också barn och unga kan känna sig trygga och säkra nattetid samt att de kan vistas i en miljö där hot och våld kan förebyggas. Genom inlåsning nattetid skapas en trygg och lugn miljö för ostörd nattvila. Här vill Kriminalvården också lyfta fram att myndighetens erfarenhet är att gemensamhet med andra intagna av många kan upplevas som påfrestande, varför inlåsning nattetid ur den enskildes perspektiv inte enbart ansetts utgöra ett negativt inslag i verkställigheten.⁴ En dygnsvila om elva timmar får vidare anses motsvara en normal dygnsvila för barn och unga

¹ Se regeringsbeslut 2023-09-28 (Ju2023/02157).

² Se Kriminalvårdens remissvar (s. 2, stycke fem, tredje meningen) den 11 december 2023, KV 2023-20870.

³ Se betänkande av utredningen om isolering inom Kriminalvården, SOU 1979:4 s. 120 och Kriminalvårdskommitténs betänkande, SOU 2005:54 s. 469.

⁴ Se SOU 1979:4 s. 120 och en sammanfattning av Kriminalvårdens undersökning i samband med ändrad normaldagordning på anstalten Salberga i JO:s beslut den 11 maj 2023 i dnr 5237-2022 s. 4.

i åldersspannet 15–17 år.⁵ Som jämförelse kan nämnas att termen dygnsvila inom arbetsrätten innebär en rätt till minst elva timmars sammanhängande ledighet.⁶ Mot den bakgrunden bedömer Kriminalvården att avskildhet under högst elva timmar i anslutning till dygnsvilan är proportionerlig för den nya målgrupp som föreslås få verkställa fängelsestraff i anstalt. Det kan tilläggas att motsvarande tidsbegränsning gäller för inläsning på bostadsavdelning i anslutning till dygnsvilan för intagna i anstalt av säkerhetsklass 3.⁷

En längre tid än tretton timmar i gemensamhet på barn- och ungdomsavdelningar – alltså en inläsningstid som är kortare än elva timmar – innebär att inläsningstiden på kvällen kommer att bli senare än den som förekommer på myndighetens övriga avdelningar. Arbetstiderna på barn- och ungdomsavdelningarna kan därför bli mindre attraktiva och arbetslagens storlek kommer behöva utökas. Det är inte orimligt att anta att det därmed kommer uppkomma rekryteringssvårigheter generellt och bland vissa grupper av arbetskraft i synnerhet, samtidigt som rekryteringsbehovet kommer att bli förhållandevis omfattande. Arbetstiderna kan också komma att föranleda en högre personalomsättning och det kan således uppkomma svårigheter att behålla sådan personal som har en upparbetad särskild kompetens i arbetet med barn och unga.

Om tiden för vistelse i gemensamhet skiljer sig inom en anstalt finns det därtill behov av att barn- och ungdomsavdelningarna är självförsörjande vad gäller insatskapacitet under kvällstid, dvs. när bostadsrummen på vuxenavdelningarna är låsta. Extra resurser kan alltså komma att behöva tillföras kvällstid, utöver den säkerhets- och omvårdnadsbemanning som driften av barn- och ungdomsavdelningarna kräver.

För det fall att den i betänkandet föreslagna lösningen om att i lag begränsa tiden som intagna barn ska få hållas inlåsta avskilda i anslutning till dygnsvilan kommer att bibehållas i det fortsatta lagstiftningsarbetet, anser Kriminalvården sammanfattningsvis att inläsningstiden ska bestämmas till elva timmar, utöver tid för in- och upplåsning.

⁵ Se delredovisningen Avskildhet vid dygnsvilan, Ds 2024:7, s. 213. Med normal dygnsvila avses förväntad sovtid samt viss tid före och efter det.

⁶ 13 § arbetstidslagen (1982:673).

⁷ 6 kap. 2 § Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (2011:1) om fängelse, FARK Fängelse.

REMISSVAR

Datum
2025-02-10

Vårt diarienummer
KV 2023-20870

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren efter föredragning av verksjuristen Emelie Karlsson. Överdirektören Peter Yngve, kanslidirektören Hanna Jarl och rättschefen Caroline Oredsson har varit med vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Martin Holmgren